

การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
PERFORMANCE EVALUATION OF LOCAL HEALTH INSURANCE FUND OF SANKLANG MUNICIPALITY
IN SANKAMPHAENG DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

นิศากร วงษ์ใหญ่*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ กับการดำเนินงาน ของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง และศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีแบบผสมวิธี พบว่าแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ คณะกรรมการกองทุนฯ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกในการฟื้นฟู ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ มีการจัดฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ทั้งคณะกรรมการกองทุนฯ และประชาชน ควรมีการออกมาเยี่ยมเยียนประชาชนตามหมู่บ้านต่างๆ เพื่อรับทราบปัญหา สอบถามความเป็นอยู่ เพื่อเป็นการดูแลเอาใจใส่และสร้างความใกล้ชิดกับประชาชน ควรติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่ของบสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไปจนจบโครงการ ให้ความร่วมมือในทุกขั้นตอนการตรวจสอบความโปร่งใสของกองทุนฯ จากทุกภาคส่วน สรรหาโครงการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และตรงความต้องการประชาชนให้มากที่สุด หมั่นตรวจสอบศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วนำไปพัฒนาการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : การประเมินผล, กองทุนหลักประกันสุขภาพ

ABSTRACT

The objectives of this research were : To study evaluation results of operation The Health Insurance Fund of Sanklang municipality .To study the relationship between the application of the four Iddhipada to the Health Insurance Fund of Sanklang sub-district and to study the guidelines for improving performance of the Health Insurance Fund of Sanklang sub-district, Sankumphaeng district, Chiang Mai province. This research is mixed method research. The findings of this research as follows: Guidelines for improving performance of The Health Insurance Fund of Sanklang municipality in Sankumphaeng district, Chiang Mai province. The committee should publicize about regeneration and health promoting to people by doing program a training increase knowledge for success. The committee and people should visit people in the village, monitor and evaluate the implementation of the projects regularly. To give cooperating in people's examination and nominating a project that benefit and meet the needs of most people and examine the problem, then development work in the future.

Key word : Performance Evaluation, Health Insurance Fund

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บทนำ

การมีสุขภาพดีถือเป็นสิทธิและความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ รวมทั้งเป็นจุดมุ่งหมาย ทางสังคมที่ยอมรับกันทั่วโลก ซึ่งมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองให้มีสุขภาพดีรวมถึงการมีสภาวะที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีใช้เพียงแต่ปราศจากโรคหรือไม่มีความพิการเท่านั้นแต่หมายถึงการมีชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมที่ดีด้วย^๑

กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการ ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ(Public policy) ที่มุ่งหวังในการต้องการในด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นหากท้องถิ่นและชุมชนมีความตระหนัก และมีบทบาทร่วมในการจัดการกับปัญหาสุขภาพของชุมชนมากขึ้น ด้วยการสร้างเสริมสุขภาพ (Health promotion) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการรักษาพยาบาล โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ เป็น “มิติทางสังคมเพื่อสุขภาพ” (Social determinant of health) และกองทุนยังเชื่อมโยงกับหลักการกระจายอำนาจ (Decentralize) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาสุขภาพของประชาชนมากขึ้น นับได้ว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพ อปท. เป็นการกระจายอำนาจแก่คณะกรรมการบริหารกองทุน เป็นการจัดการความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ใหม่ระหว่างส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมกับประชาชน^๒ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้สมัครเข้าร่วมในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และจากการประเมินผล และติดตามผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นพื้นที่ ของเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ นั้น พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ การบริหารงานด้านการจัดทำแผนงานโครงการ การบริหารงบประมาณ และรายงานการเงิน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ซึ่งการดำเนินงานหรือการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรมีการใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งกล่าวไว้ว่า ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้ สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “อิทธิบาท” ซึ่งหลักอิทธิบาทประกอบด้วย หลักธรรม ๔ ประการ คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายประกอบด้วย ๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ต้องการที่จะทำใ้ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ๒) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ๓) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจใส่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ ๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบ หาเหตุผล และตรวจสอบข้อสงสัยก่อนในสิ่งที่ทำนั้นมีการ วางแผน วัดผล คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุง หากนำคำสอนหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตการทำงานก็จะทำให้การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน^๓

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลผลการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ คือ ๑)ด้านการบริหารงาน ๒)ด้านความรู้

^๑ กระทรวงสาธารณสุข, แนวทางการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทนพธรรมดาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๕), หน้า ๑๘๕.

^๒ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสข), คู่มือปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๓), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สมมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด), หน้า ๕.

^๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสนานับประมาลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๑๖๐.

ความเข้าใจ และ3) ด้านการมีส่วนร่วม จากความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับผลประโยชน์จากกองทุนฯ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญ ที่จะสามารถนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
๔. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตามแนวทางการประเมินผลของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) มี ๓ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านบริหารจัดการกองทุน ๒)ด้านความรู้ความเข้าใจ ๓) ด้านการมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ๑)ฉันทะ ๒)วิริยะ ๓)จิตตะ ๔)วิมังสา ในการดำเนินงาน ของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรต้น (Independent variables) ส่วนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, อายุ, อาชีพ, วุฒิการศึกษา, รายได้, ส่วนที่ ๒ คือหลักอิทธิบาท ๔ ตัวแปรตาม (dependent variables) คือการประเมินผลการดำเนินงาน ๓ด้าน ประกอบด้วย ๑)ด้านบริหารจัดการกองทุน ๒)ด้านความรู้ความเข้าใจ ๓) ด้านการมีส่วนร่วม และการประยุกต์ใช้หลัก อิทธิบาท ๔ ในการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร (Population)ในเขตเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๓๗๗ คน จากประชากรจำนวน ๖,๕๗๗ คน ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จำนวน ๘ คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยโดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือน ธันวาคม ๒๕๕๙ รวม ๖ เดือน

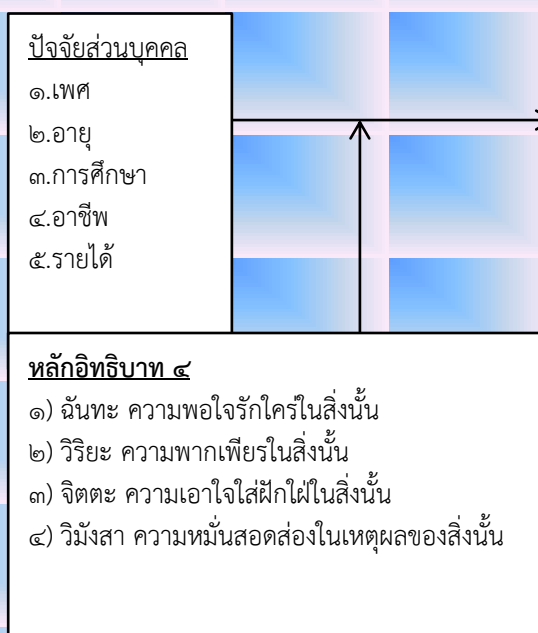
สมมติฐานการวิจัย

๑. ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, อาชีพ, รายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน
๒. การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์ต่อการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

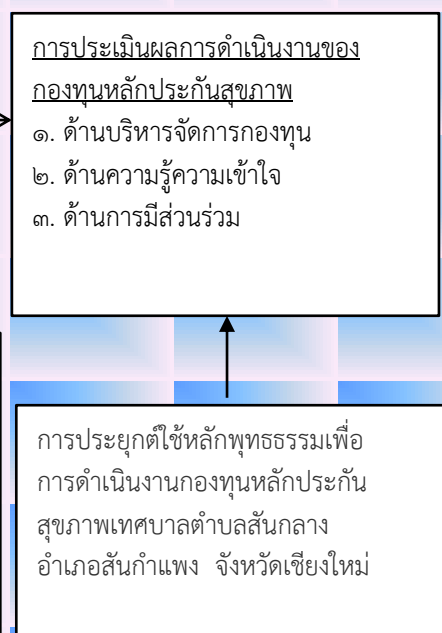
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual Framework) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่กำหนดไว้ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) และนำเสนอผลงานวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหาและอ้างอิงคำพูดบุคคล (Descriptive Analytical Method)^๔

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๕๗๗ คน

^๔ Morio F.Triola, Elementry Statics.Sixth Edition, (USA: Addison – Wesley Publishing Company,Inc.,1995), p.34.

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำการสุ่มจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันกลาง จำนวน ๖,๕๗๗ คน จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๗ คน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกตามหมู่บ้าน ๗ หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของประชากรที่ได้จากการคำนวณ โดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro, Yamane)^๕

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก(In – depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informats) จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่ ๑) พระสงฆ์จำนวน ๑ รูป ๒)ผู้บริหารกองทุนฯ จำนวน ๔ ท่าน ๓)พนักงาน/บุคลากรจำนวน ๒ ท่าน ๔) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน ๑ ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Intertie)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ให้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณี ตัวแปรต้นสองกลุ่ม และค่าเอฟ (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Anova) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Signifant Differene : LSD) และการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัยจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาจจัดกลุ่มข้อมูล (Data Groping) ตามกรอบที่กำหนดเอาไว้ แล้วทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

^๕ อภินันท์ จันตะณี, การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ, (คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๕.

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาและอ้างอิงคำพูดบุคคล จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 8 ท่าน

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๐ มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑ มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๐ มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๐ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๐

การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการดำเนินงาน มากที่สุดคือ ด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ รองลงมาคือด้านความรู้ความเข้าใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ และต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในหารประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเป็นของประชาชนต่อ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท4 ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท4 ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง มากที่สุดคือด้านความรู้ความเข้าใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ รองลงมาคือด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ และน้อยที่สุดด้านการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ – ๕ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธธรรม หลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งยอมรับสมมติฐาน

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสามด้านคือ ด้านการบริหารงาน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงหลักวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง องค์กรควรจัดทำกระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาวัดผลและเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลนั้นมาทำการวิเคราะห์ที่ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าการทำงานนั้นประสิทธิภาพเพียงใด ควรจะแก้ไขปัญหหรือปรับปรุงข้อบกพร่องอย่างไร และใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าของกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อช่วยในการดำเนินงานของกองทุน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล
ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ฉันทะ (ความพอใจ ความรัก ความชอบ ความสนใจในสิ่งที่ทำ) ด้านการบริหาร ควรยอมรับมีส่วนร่วม ทำ
หน้าที่ด้วยความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ควรเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน
มีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านความรู้ความเข้าใจ ควรถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ทำในสิ่งที่ผิดต่อศีลธรรม
จริยธรรม

วิริยะ (ความขยันหมั่นเพียรที่พึงมี มีความมุ่งมั่นพยายามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ อุตสาหะ) ด้านการ
บริหาร หมั่นสร้างแรงผลักดันให้มีโครงการใหม่ ๆ การมีส่วนร่วม หมั่นติดตาม สนับสนุน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
การดำเนินงาน พยายามให้การประสานงานอย่างเต็มที่ ความรู้ความเข้าใจ พยายามศึกษาถึงปัญหาและข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ และหาแนวทางแก้ไข

จิตตะ (ต้องเอาใจใส่ในสิ่งที่ทำ) ด้านการบริหาร ควรเอาใจใส่ในหน้าที่ของตน คอยสอดส่องให้เกิดความ
โปร่งใสในองค์กร ด้านการมีส่วนร่วม เสนอความช่วยเหลือและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้านความรู้ความ
เข้าใจ ใช้ความรู้วิเคราะห์โครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกภาค
ส่วน

วิมังสา (พิจารณาไตร่ตรอง โดยใช้สติปัญญา) ด้านการบริหาร ควรวิเคราะห์ทำความเข้าใจใน
กระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่การได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาปรับใช้ ทบทวนปัญหาและแก้ไข การมีส่วนร่วม ควร
ใช้เหตุผลการทำงานร่วมกัน ติดตาม วัดผล หาแนวทางแก้ไข ขยายผลและต่อยอดโครงการต่าง ๆ ความรู้ความ
เข้าใจ ใช้ประสบการณ์ตรวจสอบและอนุมัติโครงการที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด ต้องเปิดทัศนคติของตนให้กว้าง

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล
ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงหลักวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการ
ดำเนินงาน และการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน และสามารถสรุป
องค์ความรู้ที่ได้จากศึกษาค้นคว้า ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย เรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพควรมีการฝึกอบรมบุคลากรให้พัฒนาด้านความรู้ความสามารถให้มีศักยภาพมากขึ้น

๒. สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพควรมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการปลูกฝังให้คณะกรรมการ ทำงานด้วยความรัก ความเอาใจใส่ เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน

๓. สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข พร้อมทั้งให้ความรู้ข่าวสารด้านสุขภาพ อย่างทั่วถึง มากกว่านี้

๔. สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพควรจัดทำโครงการที่ช่วยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการและประชาชน เพื่อนำไปถ่ายทอดยังรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต

๕. สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพควรจัดระบบการติดตามนิเทศงาน เพื่อการค้นหาวินิจฉัย ปัญหาของการดำเนินโครงการของประชาชนที่เสนอต่อกองทุน ด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยใช้บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นอย่างดี

๒. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรมีสามารถในตอบคำถามได้อย่างกระจ่างแจ้งเมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัย

๓. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรนำความรู้ในหลักการส่งเสริม ป้องกันฟื้นฟูสุขภาพ ไปถ่ายทอดให้ประชาชนได้รับทราบ และปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรให้ความร่วมมือในการตรวจสอบความโปร่งใสจากทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงสมรรถนะ (Bench making) กับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดจากกองทุนฯ ของหน่วยงานใดมีแนวปฏิบัติที่ดีและเพื่อนำมาเป้นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด

๒. ควรมีการศึกษาสัมฤทธิ์ผลหรือประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนว่ามีปัจจัยใดบาง ที่มีผลทำให้กองทุนฯ มีการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

๓. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แท้จริง เพื่อจัดทำโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

๕. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญในการใช้หลักอหิมาธรรมอื่นๆในการประยุกต์ในการทำงาน เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่าผลวิจัยเหมือนหรือต่างจากการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า. กรุงเทพมหานคร:

บริษัท นวัตกรรมดาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสนานับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.อาร์.พี.นิตติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๘.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปลช). คู่มือปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๗). พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อภินันท์ จันตะนี. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๙.

๒. ภาษาอังกฤษ

Morio F.Triola. **Elementry Statics.Sixth Edition.** USA: Addison – Wesley Publishing
Company,Inc.,1995.